

منشور انجمن‌های حرفه‌ای اروپایی برای مبارزه با جرایم سازمان یافته (مصوب ۲۷ ژوئیه ۱۹۹۹ بروکسل)

ابراهیم یوسفی محله^۱

مقدمه

امروزه شبکه‌های قدرتمند سازمان‌های جنایی با گستره فعالیت‌های هماهنگ خود در همه جای دنیا با تاثیرات بسیار زیاد در عرصه‌های مختلف یکی از مهم‌ترین نگرانی‌ها در جوامع ملی و بین‌المللی محسوب می‌شوند به گونه‌ای که امنیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را در معرض خطر قرار داده‌اند.

مشکل شناخت ویژگی‌ها و ابعاد این سازمان‌ها موجب شده تعریف قانونی از آنها سخت و دشوار گردیده و در نتیجه مبارزه با آنها دشوار شود. هر چند در تعریف و ذکر مصادیق جرم سازمان یافته تفاهمی حاصل نگردیده، اما در مجموع می‌توان جرایم سازمان یافته را رفتار ساختارهای مجرمانه‌ای دانست که بر مبنای اصول و شیوه‌های مورد قبول این شبکه‌ها و به منظور دستیابی به اهداف و منافع خاص مرتکب می‌شوند که عمده هدف آنها کسب سودهای سرشار است.

مشکل دیگر در این زمینه گستردگی (فعالیت) و ابعاد فراملی آن است، به گونه‌ای که

تلاش‌های به عمل آمده در داخل کشورها را با شکست رو به رو می‌سازد. به همین جهت، ضرورت برخورد بین‌المللی بیشتر احساس می‌شود. مهم‌ترین اقدام بین‌المللی در این خصوص تصویب کنوانسیون پالرمو در سال ۲۰۰۰ میلادی است. در این کنوانسیون، به بحث پیشگیری در جهت افزایش هوشیاری و آموزش افراد مرتبط و در نتیجه کاهش فرصت گروه‌های سازمان یافته بزهکار، توجه خاصی شده است. در این خصوص، می‌توان یکی از علل توفیق نسبتاً کم در زمینه مبارزه با این جرایم را تصویری دانست که مبارزه با آنها را وظیفه صرفاً دولتی می‌داند در حالی که رویکرد توسل به جامعه مدنی در این مورد از اهمیت خاصی برخوردار است.

بند ۲ ماده ۳۱ کنوانسیون پالرمو از اعضا می‌خواهد که در جهت اعتلای استانداردها و رویه‌های طراحی شده برای حراست از سلامت نهادهای عمومی و خصوصی و نیز آیین‌نامه‌های رفتار حرفه‌ای مشاغل مرتبط به ویژه وکلا، کارکنان دفاتر ثبت دولتی، مشاوران مالیاتی و حسابداران، اقدام‌های لازم را به عمل آورند و در مقابل، نسبت به جرم‌انگاری هرگونه رفتار در جهت مساعدت، ترغیب، تشکیل یا مشاوره در ارتکاب این جرایم اقدام کنند.

منشور ذیل براساس توافق چندین انجمن حرفه‌ای بین‌المللی حقوقی در اروپا، از جمله، کنفرانس دفاتر ثبت اسناد اتحادیه اروپایی، شورای کانون‌های وکلای اتحادیه اروپایی، فدراسیون حسابداران و کارشناسان حسابداری و مشاوران مالیاتی، در تاریخ ۲۷ ژوئن سال ۱۹۹۹ میلادی در بروکسل و در جهت مبارزه با جرایم سازمان یافته توسط نهادهای مدنی، کاهش فرصت این گروه‌ها و مهم‌تر از همه حمایت از اعضای اصناف و حرفه‌های حقوقی مربوطه در قبال سوء استفاده‌ها و حفظ شئون و سلامت حرفه‌ای و اعتماد عمومی به تصویب رسیده است.

شایسته است مسئولان نهادهای مدنی - حقوقی در کشورمان که مهم‌ترین آنها کانون وکلای دادگستری و نیز کانون سردفتران و دفترباران است با الهام از منشور حاضر پیش از آنکه موج جهانی جرایم سازمان یافته، فرصت زمانی برخورد و اقدام را از آنان سلب کند؛ در

این خصوص تصمیم بگیرند و راهکارهای اجرایی مطمئن و کارشناسی شده را در تنظیم قوانین و تصویب مقررات و بخشنامه های حقوقی و دستورالعمل های اداری ارائه کنند تا در جهت سیاست های دستگاه قضایی مبتنی بر قضاودایی و پیشگیرانه، اقدام هایی مؤثر و به موقع انجام شود.

متن منشور :

۱- انجمن های حرفه ای اروپایی امضا کننده این منشور، با اعلام حمایت خود از موضوعات مطروحه در چارچوب اقدامات اتحادیه اروپایی در خصوص جرایم سازمان یافته (مخصوصاً توصیه نامه شماره ۱۲ آن اتحادیه) متعهد می شوند که در مورد مقررات و رویه های ناظر بر حرفه های مربوطه، انجمن های عضو خود را به موارد ذیل تشویق کنند :

- تصویب هنجارها (norms = نُرم‌ها)، خط مشی‌ها در چارچوب قوانین اخلاق حرفه‌ای حاضر یا آینده، به گونه‌ای که بتواند از مشارکت اعضای صنفی و حرفه‌ای در تقابل با موضوع های تقلب، فساد، فحشا و پولشویی و سوء استفاده از آنها در این جرایم سازمان یافته حمایت و از آنها مراقبت کند.

- اصلاح و در صورت نیاز جایگزینی و یا تصویب مقرراتی که بتواند اجرای صحیح این ضوابط و هنجارها توسط اعضای صنف^۱ را مورد مراقبت قرار دهد.

این مقررات مشتمل بر مجازات های متناسب برای ناقضان (نقض کنندگان) هنجارهای مذکور خواهد بود.

- انجمن‌های حرفه‌ای امضا کننده این منشور متعهد می شوند در چارچوب (موقعیت جغرافیایی) جوامع اروپایی و در صورتی که مناسب تر باشد در چارچوب بین‌المللی، هنجارها یا خط مشی‌های مشترك را برای هر حرفه تعریف کنند.

۲- انجمن‌های حرفه‌ای اروپایی امضا کننده این منشور از اعضای صنف می‌خواهند که

---

۱ . منظور از اعضای صنف همان اعضای حرفه و مشاغل است . یعنی شاغلین حرفه خاص و افراد هر صنف، حرفه و شغل که معمولاً عضو انجمن‌ها و کانون‌های صنفی و حرفه‌ای هم هستند مانند اعضای حرفه سردفتری یا مثلاً افراد صنف وکلا یا اعضای جامعه مهندسان و ...

نقش مهمی را در حمایت از منافع عمومی ایفا کنند. بدین خاطر انجمن های حرفه ای ملی در تضمین احترام و رعایت همه جانبه اعضای شاغل شان در کشورهای عضو اتحادیه اروپا در خصوص قوانین مورد اجرا نسبت به همه شهروندان در ارتباط با مبارزه با تقلب، فساد، فحشا و پولشویی و به خصوص مقررات خاص مربوط به هر حرفه تعهد ویژه ای دارند.

در این زمینه بر اهمیت بسیار زیاد این امر تأکید می شود که :

- اعضای صنف و حرفه، نباید به طور عمدی در یکی از فعالیت های مجرمانه مذکور مشارکت کنند.

- فرد صنفی مشاوره ای نخواهد داد که موجبات پنهان کاری (سرپوش گذاشتن)، کتمان یا مخفی نگه داشته شدن فعالیت مذکور در گذشته، حال و یا آینده فراهم شود و یا انجام آنها را تسهیل کند.

- زمانی که اعضای صنف در حال انجام فعالیت (شغلی و حرفه ای) و مسئولیت های خود می باشند، نباید اعمال و رفتاری را انجام دهند که موجبات آسیب رساندن به سلامت حرفه ای آنان را فراهم نماید.

۳- انجمن های حرفه ای اروپایی امضا کننده این منشور می پذیرند که اصول زیر به عنوان عناصر بنیادین هنجارها یا خط مشی های آنان در نظر گرفته شوند:

الف (اعضای حرفه ای (و افراد صنف) نباید هیچ گونه حق حساب (اضافه دریافتی) یا دیگر هدایای غیرقانونی به حساب خود یا مشتری شان با هدف انجام فعل یا ترك فعل در جهت نقض (وظایف و) کارکردهایشان دریافت کنند.

ب (اعضای صنفی نباید از اطلاعات حرفه ای مجرمانه شان در جهت منافع شخصی یا اهداف غیرقانونی استفاده کنند.

ج (زمانی که مسئولیت پول مشتری برعهده عضو صنفی قرار می گیرد به رغم اینکه مقررات حقوقی او را ملزم به بررسی هویت در شرایط خاصی می کند لیکن عضو حرفه ای و صنفی باید این وظیفه را به طور منظم و مستمر ضمن اقدامات معقول برای کسب اطلاعات مفید اجرا کند.

د) زمانی که يك عضو صنفی غیرمتخصص در حرفه متوجه می‌شود که اجرای دستورهای مشتری‌اش احتمال مشارکت در یکی از فعالیت‌های مجرمانه مذکور را دربردارد، باید از موضوع کناره‌گیری کند.

۴- انجمن‌های حرفه‌ای اروپایی امضاکننده همچنین می‌پذیرند که اقدامات تکمیلی یا اصلاحی ذیل را با همکاری کامل اعضای انجمن خود به انجام برسانند:

- ایجاد یا اصلاح نظام کنترلی یا شیوه‌های درون‌افشایی حرفه‌ای یا هر دو ابزار مذکور، نظام متناسب مجازات‌کننده در خصوص فعالیت‌های مرتبط با جرایم سازمان‌یافته و ابطال مجوزهای صنفی (حرفه‌ای) اعضا.

- ایجاد يك نظام مشورتی مجرمانه در سطح انجمن حرفه‌ای ملی جهت کمک به اعضای که در تفسیر مقررات و قوانین اخلاق حرفه‌ای کامل اشکالاتی دارند.

- ایجاد یا اصلاح تحقیقاتی که نهادهای حرفه‌ای به درخواست مشتریان انجام می‌دهند.

- ارتقای اقدامات ابتکاری انجمن‌ها یا نهادهای حرفه‌ای در جهت پیشگیری از مشارکت اعضایشان در فعالیت‌های موضوع جرایم سازمان‌یافته (اطلاع‌رسانی، مبادله بهترین تجربیات، مشاوره‌های تخصصی و آموزشی).

- ارائه اطلاعات در خصوص قوانین اخلاق حرفه‌ای مشاغل و تضمین ارائه مستمر آنها نزد طرفین، از جمله؛ انجمن‌های حرفه‌ای کشورهای متقاضی.